

PAASTUAJA I PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 1Mo9 ,8-15)

Lugemine esimesest Moosese raamatust:

Neil päevil rääkis Jumal Noa ja tema poegadega, kes olid ühes temaga: "Vaata, ma teen lepingu teiega ja teie järglastega, kes tulevad pärast teid - iga elava hingega, kes teie juures on; lindude, koduloomade ja metsloomadega, kes on teie juures; kõigi maa loomadega, kes laevast välja tulid. Ma teen teiega lepingu, et enam ei hävita ma kõike elavat uputuse voogudega, ja veeuputus ei tule enam maad rikkuma."

Ja Jumal ütles: "Lepingu märgiks, mille ma teen teie eneste ja iga teie juures oleva elava hinge vahel igavesteks põlvedeks, olgu see: ma panen pilvedesse vikerkaare ja see on lepingu märgiks minu ja maa vahel. Kui ma kogun maa kohale pilvi ja pilvedes nähakse vikerkaart, siis mõtlen ma oma lepingule, mille olen teinud enda ja teie ning iga elava hinge vahel, kellel on ihu, et vesi ei kogune enam uputuseks ega hävita kõike elavat."

See on Jumala Sõna

(Vastulaul Ps25 ,4-5.6-7.8-9 R:10)

R: Issanda teedel on heldus ja ustavus neile, kes peavad Tema lepingut.

Issand, anna oma teed mulle teada ja õpeta mulle oma rajad.

Sea mind oma töetele ja õpeta mind,
sest Sina oled Jumal, mu Lunastaja,
Sind ma ootan kogu aja.

R:

Mõttele, Issand oma halastusele ja heldusele, sest need on igavesest ajast.

Ära tuleta meelde mu noore ea patte,
ja mu üleastumisi ära meenuta.

Mõttele minu peale, sest Sina, mu Issand, oled armuline.

R:

Issand on hea ja õiglane,
seepärast õpetab ta patustele õiget teed.

Ta juhib leplikud õigluse juurde
ja õpetab alandlikele oma teed.

R:

(Teine lugemine 1Pe3 ,18-22)

Lugemine püha apostel Peetruse esimesest kirjast:

Armsad vennad, Kristus on pattude pärast surnud ühel ainsal korral, õige patuste eest, et meid Jumala juurde juhtida. Ehkki ta surmati ihus, on ta vaimus elavaks saanud. Nii on ta läinud ka vaimude juurde, kes vangipõlves olid, ja toonud neile vabakssaamise sõnumi.

Sest kord, Noa päevil, olid nad sõnakulmatud, ajal mil Jumal ootas kannatlikult nii kaua kui Noa laeva ehtas; kuid ainult vähesed, üksnes kaheksa hinge, leidsid laevas pääsemist uputuse vetevoost eest. Selle võrdkuju sarnaselt päästab teid nüüd ristimisvesi, mitte et see peseks maha teie mustuse, vaid see on justkui palve Jumala poole, et ta teeks puhtaks meie südametunnistuse Jeesuse Kristuse ülestõusmise kaudu, sest Jeesus on läinud taevasse, kus ta istub Jumala paremal käel ning kus Temale alluvad inglid, võimud ja väed.

See on Jumala Sõna

(Salm enne evangeeliumi Mt4 ,4B)

(NB! "Halleluuja" pole, sest algab paastuaeg)

Inimene ei ela üksnes leivast, vaid igast Sõnast, mis tuleb Jumala suust.

(Evangeelium Mk1 ,12-15)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal viis püha Vaim Jeesuse kõrbesse. Ja Jeesus jäi sinna neljakümneks päevaks, ning seal püüdis saatan teda kiusatusse viia. Jeesus elas metsloomade seas, aga inglid tulid ja teenisid teda. Pärast seda, kui Johannes oli vangi pandud, tuli Jeesus jälle Galileamaale. Ta kuulutas Jumala evangeeliumi ning ütles: "Parandage meelt ja uskuge evangeeliumi!"

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad. Ikka vahel juhtub, et mõni naisterahvas ohkab omaette: "Ahh, mul on tegelikult väga hea mees, lausa ideaalne... aga noh, pärast kümnet aastat abielu, seda sädet ei ole enam!" - Sädet? Jah tõepoolest, kui see mees ei vaata teisi naisi, ei ole vägivaldne, ei joo ega käi kasiinos... Ühe romaani jaoks täiesti lootusetu juhus. Kirjanduses võiks sellist tegelast esitada ehk vaid kergeuskliku lollpeana, kes ei oska oma naise kõrvalhüppeid märgata ja usub kõiki tema läbinähtavalt valelikke ettekäandeid... Aga nuriseja ei ole ikka rahul, sest ilma konfliktita ei ole põnevust - kui kõik on korras ja hästi, siis on ju igav!

Kas tähendab see, et meil on kuradit lausa vaja? Kas ilma kuradita oleks maailmas lihtsalt liiga igav? Oleks siiski vale kurjuses midagi positiivset näha, pigem jääb üle muretseda inimese pärast, kes ei oska head hinnata, vähemalt mitte enne, kui ta sellest ilma on jäänud. Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, on üldiselt teada, et ükski suurtest massimõrvaritest pole end avalikult saatana teenriks tunnistanud - vastupidi, pigem on end peetud Jumala õnnistatuteks ja äravalituteks, kes pidid Jumala plaani ellu viima. Seevastu avalikud saatanaajüngrid on olnud oma hirmutegudes võrreldamatult tagasihoidlikumad, pigem haiged kui saatanlikud.

Tõeliselt kuratlik avaldub pigem tavalises, igapäevases, maises. Nii nagu tühine kogus mürki võib saastada kaevu pikkadeks aastateks, samal kombel tuleks otsida kuradi "kaastööd" sellest kõige pühamast, mida me religioonide juures teame - nimelt pretensioonis olla see üks ja ainuke õige usk. Niisugune nägemus käsitleb ju kõiki teisi inimesi materjalina, mida kas pöörata ja assimileerida, või kui see ei õnnestu, siis hävitada kui Jumala vaenlased. Kuid sellestki ei piisa kauaks. Varsti lähevad ka "õiged" usklikud üksteise kallale, sest peagi selgub, et nende seast võib leida ka "valevendi", kes tuleb tingimata paljastada ja maamunalt ära pühkida.

Religioonide ajaloost on seda kõikjalt leida. Kui Mooses Iisraeli rahvaga egiptuse vangipõlvest Pühale Maale jõudis, märkas ta, et seal elasid juba teised rahvad, kes olid sinna oma linnad ehitanud. Aga nüüd, pelgalt Iisraeli rahva usu pärast, pidid nad kõik kaduma! Sest nad olid ju uskmatud paganad - mis sellest, et nad polnud Jaakobi Jumalast midagi kuulnud ja neid polnud keegi kutsunudki temasse uskuma.

Ristiusu algusfaas möödub küll kristlaste tagakiusamiste tähe all, kuid juba varsti pärast keiser Konstantinuse Sallivusedikti aastal 313, mis lõpetab repressioonid kristlaste vastu, keelab keiser Theodosius I paganluse ja alustab omakorda paganate tagakiusamisega. Tema hilisem ametijärglane Theodosius II astub V sajandil otsustavad sammud nende lõplikuks hävitamiseks.

Mis islamisse puutub, siis piisab teadmisest, et see religioon jagab maailma kaheks: islami aladeks (Dar al-Islam), kus islam juba valitseb, ja ülejäänud

osaks maailmast, mida nimetatakse "sõjatandriks" (Dar al-Harb).

Nii võib kristlikke ristisõdu moslemite vastu mõista teatud määral kui enesekaitset, kuid nagu öeldud, ka ristisõjad oma usuvendade vastu polnud mingi haruldus. Toogem kasvõi näiteks mõned kõige kurikuulsamad neist: konfliktid kristlike trinitaaride, aariaanide ja monofüsiitide vahel alates IV sajandist, katharite sõjad XIII sajandil, ja nn Kaheksakümneaastane laastav sõda XVI-XVII sajandil katoliiklaste ja protestantide vahel, kes on alles viimastel aastakümnetel hakanud üksteist vendadeks ja õdedeks pidama.

Nüüd jääbki veel üle vaid küsida, miks ei pea me tänapäeval enam ususõdu? Kas tuleb see meie tsiviliseeritusest, või hoopis arvestusest, et kui me teisi enam võita ei suuda, siis tuleb teha kurva mängu juurde leiget-leplikku nägu? Jeesuselt leiame ju mitmeid absoluutseid nõudmisi: "Kes ei ole minuga, see on minu vastu, kes minuga ei kogu, see pillab laiali". (Mt 12.30), ja "Minge, tehke minu jüngriteks kõik rahvad!" (Mt 28, 19-20). Kui lähtuksime vanadest arusaamadest, siis peaksime võibolla ristisõdu edasi pidama, kuid ajalooost ammutatud kogemused räägivad selget keelt ja sunnivad küsima: Kas Jumal, kes armastab iga inimest, on tõesti midagi niisugust tahtnud? Kui see oleks nii, mis mõte oleks siis üldse kuradist rääkida? Pigem tuleb siiski leppida tõdemusega, et ilmselt on inimene ise Jumala ilmutusi valesti ja omakasupüüdliselt tõlgendanud.

Mida võiks aga pakkuda lahenduseks tuleviku jaoks? Kas oleks näiteks abi suurest asteroidist, mis ähvardaks kogu maailma hävitada? Kas siis jätaksid inimesed oma maailmavaatelised nägelemised ja ühendaksid oma jõupingutused inimkonna ellujäämiseks? Kahjuks on seegi väheusutav. Liiga palju on neid, kes oleks pigem nõus ise hukka minema kui oma seniste vaenlastega leppima. Võibolla peaks Jeesus uuesti tulema, nii nagu ta töötas? Kahjuks ei otsusta selle üle meie.

Armsad õed ja vennad, ajalugu veenab meid, et kirikute ja koguduste ehk religioonide organisatsiooniliste vormide tekkimine on ühiskonnas vältimatu. Seetõttu võib ka aru saada, miks nad kõik on omal ajal pretendeerinud ainuõigsusele. Kuid niisamuti kinnitavad inimkonna kogemused, et ainuõiguse taotlemine osutub lõpuks ikka ummikteks.

Kuidas ja kas üldse kõigi rahvaste Jumalad omavahel taevast jagavad, seda ei saa meie kontrollida. Kui me aga teisi inimesi nende erinevate usulistest veendumustest pärast vaenlasteks arvame - ja nemad omakorda meid -, siis on see meile kõigile kahjulik. Jeesus rääkis endast kui inimese pojast, nii peame meie leidma uue identiteedi kui inimesepojad ja -tütred - see on reaalne ülesanne. Muidugi on meie ees veel pikk tee, kuid üks peaks juba praegu olema selge: silmaga nähtavalt vigase plaani järgi, ei saa kuidagi ehitada veatut hoonet. Aamen.